

KOMENTÁŘ

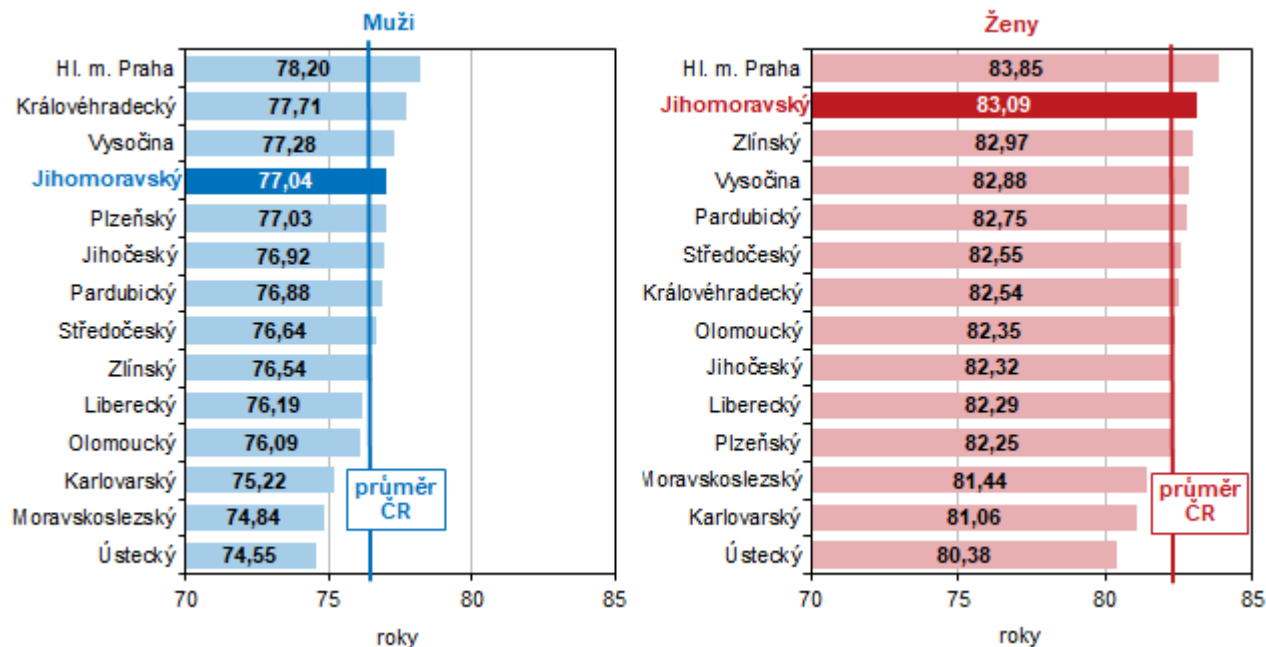
5. 6. 2023

Jakého věku se pravděpodobně dožijeme

Muž, který se v Jihomoravském kraji narodil v roce 2023, by se mohl dožít 77,0 roku, žena narozená v kraji v uvedeném roce pak 83,1 roku. Každoroční nárůst očekávané střední délky života u narozených zvrátily dva pandemické roky, během kterých naděje dožití vlivem vyšší úmrtnosti klesala. V posledních dvou letech již ale opět zaznamenáváme zvýšení naděje dožití, v roce 2023 již překročila „předpandemické“ hodnoty u žen i mužů.

Český statistický úřad v pravidelných intervalech zpracovává a vydává tzv. úmrtnostní tabulky, které přispívají k charakteristice řádu vymírání obyvatelstva. Úmrtnostní tabulky pomocí spolu propojených tabulkových funkcí vyjadřují intenzitu úmrtnosti dané populace. Výsledkem výpočtu je ukazatel naděje dožití (střední délka života). **Naděje dožití (střední délka života)** je průměrný počet roků, který pravděpodobně prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání zjištěný úmrtnostní tabulkou. Ukazatel se používá nejčastěji ve formě naděje dožití (střední délka života) při narození – kolika roků se dožije osoba právě narozená. Na krajské úrovni jsou údaje pro vyloučení nahodilých jevů zpracovávány vždy z podkladů 2 let a jsou uváděny zpravidla s přesností na dvě desetinná místa. Na úrovni ČR je naděje dožití zpracovávána z ročních údajů, pro porovnání s krajskými hodnotami jsou tedy použity její dvouleté průměry.

Graf 1 Naděje dožití (střední délka života) při narození podle krajů – průměry z let 2022-2023

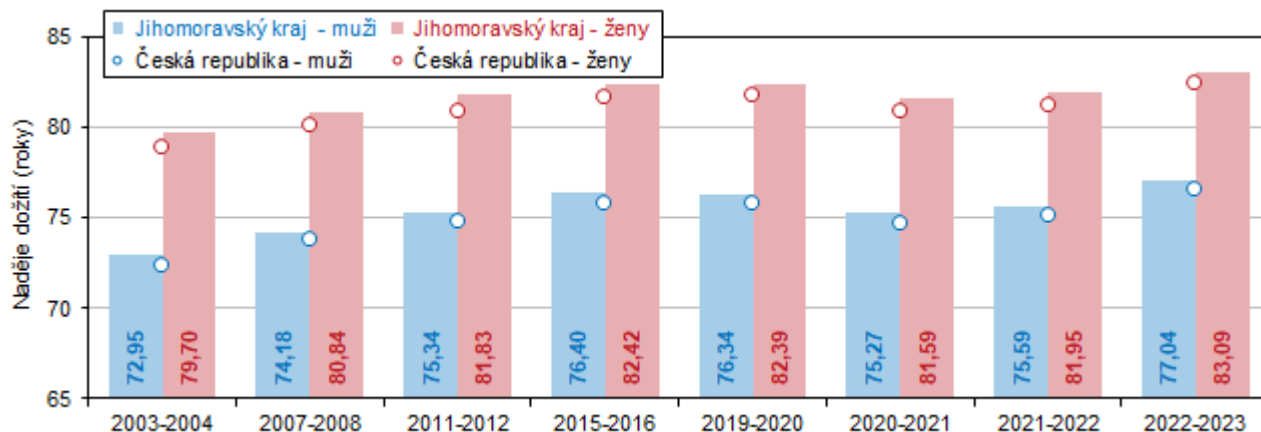

Údaje zjištěné z dvouletých průměrů (tj. od 1. 1. 2022 do 31. 12. 2023) udávají, že **muž narozený v Jihomoravském kraji v roce 2023 se pravděpodobně dožije věku 77,04 roku**, což je mezi kraji čtvrtý nejvyšší věk. **Žena narozená v roce 2023 v Jihomoravském kraji se pravděpodobně dožije 83,09 roku**, což je věk mezi kraji druhý nejvyšší. Situaci v krajích podle naděje dožití při narození ukazuje graf 1. Pro zvýraznění rozdílu očekávané délky naděje dožití mezi muži a ženami je v obou částech grafu na zkrácené

KOMENTÁŘ

ose x zachováno stejné měřítko. Nejpříznivější údaje o naději dožití mužů i žen jsou v hlavním městě Praze, oblastí s nejkratší střední délkou života mužů i žen je Ústecký kraj.

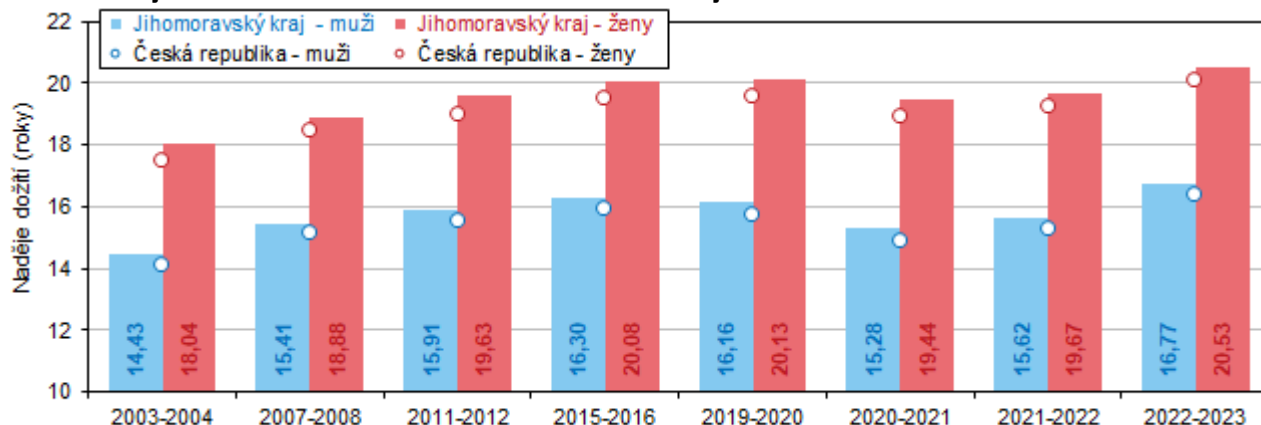
Graf 2 Vývoj naděje dožití (střední délky života) při narození v Jihomoravském kraji a ČR

Střední délka života se postupně zvyšovala až do roku 2019, což je patrné i z hodnot uvedených v grafu 2. Nárůst úmrtnosti v důsledku pandemie v letech 2020 a 2021 se projevil snížením očekávaných hodnot střední délky života. V roce 2022 se krajské i celorepublikové hodnoty naděje dožití opět vrátili k růstu a **v roce 2023** (resp. průměru let 2022 a 2023) **střední délka života** oproti předchozímu srovnávacímu období v kraji **vzrostla** o 1,45 roku u mužů a 1,14 let u žen a překročila tak „předpandemické“ hodnoty. **Od roku 2004** (průměru let 2003 a 2004) **do roku 2023** (průměru let 2022 a 2023) **vzrostla střední délka života** v Jihomoravském kraji u mužů o 4,10 roku a u žen o 3,39 roku.

Muž, který žije v Jihomoravském kraji a v roce 2023 dovršil 65 let, má pravděpodobně před sebou ještě nejméně 16,77 roku života, šedesátipětiletá žena 20,53 roku. Naděje dožití se po pandemických letech opět vrátila ke svému růstu i v této věkové kategorii. Meziročně se zvýšila o 1,14 roku u mužů a 0,86 roku u žen a u obou pohlaví již - stejně jako u narozených - převýšila „předpandemické“ hodnoty. Ve dvacetiletém horizontu lze konstatovat, že se střední délka života u 65letých zvýšila od roku 2004 (rozumějme průměru let 2003-2004) o 2,34 roku u mužů a o 2,48 roku u žen.

Graf 3 Naděje dožití ve věku 65 let v Jihomoravském kraji a ČR

KOMENTÁŘ

Kolika let by se měl jedinec právě x-letý žijící v Jihomoravském kraji pravděpodobně ještě dožít, pokud by se nezměnila úroveň úmrtnosti, udává tabulka 1. Vyplývá z ní například, že **pomyslná hranice mezi první a druhou polovinou života leží u mužů ve věku mezi 39 až 40 roky, u žen mezi 41 až 42 roky.**

Tab. 1 Naděje dožití v Jihomoravském kraji v daném věku (průměry z let 2022 - 2023)

Věk	Muži	Ženy	Věk	Muži	Ženy	Věk	Muži	Ženy	Věk	Muži	Ženy
0	77,04	83,09	27	50,66	56,41	54	25,54	30,31	81	7,11	8,56
1	76,20	82,20	28	49,70	55,42	55	24,69	29,39	82	6,65	7,96
2	75,21	81,20	29	48,74	54,44	56	23,84	28,47	83	6,21	7,40
3	74,22	80,20	30	47,78	53,45	57	23,01	27,57	84	5,79	6,86
4	73,22	79,20	31	46,82	52,46	58	22,19	26,66	85	5,39	6,35
5	72,22	78,21	32	45,87	51,48	59	21,37	25,77	86	5,02	5,87
6	71,22	77,21	33	44,91	50,49	60	20,57	24,88	87	4,66	5,42
7	70,23	76,21	34	43,95	49,51	61	19,79	23,99	88	4,33	4,99
8	69,23	75,22	35	42,99	48,53	62	19,01	23,11	89	4,02	4,60
9	68,24	74,22	36	42,04	47,55	63	18,25	22,24	90	3,73	4,23
10	67,24	73,22	37	41,09	46,58	64	17,50	21,38	91	3,47	3,90
11	66,25	72,23	38	40,13	45,60	65	16,77	20,53	92	3,22	3,59
12	65,25	71,23	39	39,18	44,63	66	16,05	19,68	93	2,99	3,30
13	64,26	70,23	40	38,24	43,65	67	15,34	18,84	94	2,78	3,04
14	63,27	69,24	41	37,30	42,68	68	14,66	18,02	95	2,59	2,81
15	62,28	68,25	42	36,36	41,71	69	13,98	17,20	96	2,42	2,59
16	61,29	67,25	43	35,42	40,75	70	13,33	16,40	97	2,27	2,40
17	60,31	66,26	44	34,49	39,78	71	12,68	15,61	98	2,12	2,23
18	59,33	65,28	45	33,57	38,82	72	12,06	14,83	99	2,00	2,08
19	58,35	64,29	46	32,65	37,85	73	11,45	14,06	100	1,88	1,95
20	57,38	63,31	47	31,74	36,90	74	10,85	13,31	101	1,78	1,83
21	56,41	62,32	48	30,83	35,94	75	10,27	12,57	102	1,69	1,73
22	55,45	61,34	49	29,93	34,99	76	9,70	11,85	103	1,62	1,64
23	54,49	60,36	50	29,04	34,04	77	9,15	11,15	104	1,56	1,57
24	53,53	59,37	51	28,15	33,10	78	8,61	10,47	105	1,52	1,53
25	52,57	58,38	52	27,27	32,17	79	8,10	9,81			
26	51,61	57,40	53	26,40	31,24	80	7,59	9,17			

Kontakt:

Mgr. Tomáš Svozil
Krajská správa ČSÚ v Brně
e-mail: tomas.svozil@czso.cz
tel.: 542 528 172

Související odkazy:

[Úmrtnostní tabulky - 2019–2023](#)
[Veřejná databáze ČSÚ – Obyvatelstvo](#)